

Alapfokú oktatási intézmények közterület-használatának elemzése eltérő városszerkezeti helyzetekben

Varga Klaudia Szonja

Tájrendező és kertépítő mérnök szak, alapképzés és nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Települési Zöldinfrastruktúra Tanszék

Belső témavezető: Szövényi Anna Andrea tanszékvezető, egyetemi docens, MATE Budai Campus

A dolgozatomban eltérő városszerkezeti szövetben épült alapfokú oktatási intézmények közterület-használati lehetőségeit tárom fel és hogy ezt miként befolyásolják a városszerkezeti, közlekedési és zöldfelületi jellemzők az iskolák mindennapi közterület használhatóságát, biztonságát és közösségi funkcióit. A feldolgozott szakirodalom megfelelő alapot biztosított a kutatásomhoz, és hozzájárult ahhoz, hogy átfogó és valós képet alkossak a vizsgált területekről.

Bemutatom az iskolák fejlődésének történetét, különös tekintettel arra, hogyan alakult át az oktatási térrendszer és mely hiányosságok eredményezhetik a közterület oktatási célú igénybevételét. A szakirodalmi feldolgozás során a gyerekbarát városfejlesztéseket és koncepciókat, továbbá a gyerekek városi térélményét és pszichológiai aspektusait mutatom be. Kiemelten foglalkozom az iskolautca projektek, amelyek sikeresen alkalmazzák a forgalomcsillapítást és a gyalogos prioritás elvét.

Empirikus kutatásom során az eltérő városi szövet infrastrukturális, zöldfelület-hálózati, közlekedés biztonsági és az intézmény adottságait vizsgáltam. Az eredmények alapján megállapítottam, hogy az eltérő városszerkezeti adottságok jelentősen befolyásolják az iskolák közterület-használatát. A belvárosi iskola esetében a forgalom és a zöldfelület-hálózat hiánya, míg a kertvárosi iskoláknál a korlátozott közösségi közlekedés elérhetősége és a közösségi kapcsolódás lehetősége jelentik a fő konfliktust. A kutatást pedagógusokkal végzett kérdőíves vizsgálatral egészítettem ki, mely során a személyes tapasztalataikkal mélyítettem a vizsgálati eredményeket.

A kutatás és a végzett vizsgálatok eredményei alapján megállapítom, hogy a dolgozatban megfogalmazott hipotézis beigazolódott. A terepi elemzések, a kérdőíves felmérések és a szakirodalmi összevetések egyaránt alátámasztották, hogy az iskolák közvetlen környezetében

található közterületek kiemelt jelentőséggel bírnak az oktatási intézmények mindennapi működése, valamint a tanulók biztonságos közlekedése és rekreációs lehetőségei szempontjából. Valamint, hogy az említett közterületek a diákok közösségi, biztonsági és fejlődési igényeinek megfelelő városfejlesztési módszerekkel gyerekbaráttá alakíthatóak.

Végül fejlesztési javaslatokat fogalmaztam meg három, minimalista, realista és maximalista beavatkozási szinten, a felmerült hiányosságok és igényeknek megfelelően. A minimalista javaslatok a biztonság növelését irányozzák meg, elsősorban a taktikai urbanizmus eszközeivel. Míg a realista javaslatok a biztonság fokozása mellett a zöldfelület növelésére fókuszáltam, annak pozitív környezetjavító hatásai miatt. A maximalista javaslatok mentén olyan közösségi funkciókkal kiegészült és ökológikusan átgondolt városrészek kialakítását tanácsolom, amelyek gyerekbarát módszereivel és összefüggő zöldfelület-hálózatával kiegészítik az intézmények nevelési tereit.